

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 319/2018-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. septembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť Slovenskej republiky, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Co 45/2017 a jeho rozsudkom z 9. mája 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Slovenskej republiky, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. júla 2018 doručená sťažnosť Slovenskej republiky, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci

namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Co 45/2017 a jeho rozsudkom z 9. mája 2018 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

2. Z obsahu podanej sťažnosti a k nej priložených príloh vyplýva, že žalobca [REDACTED] (ďalej aj „žalobca“) sa v konaní vedenom na Okresnom súde Galanta (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 5 C 667/2015 proti sťažovateľke domáhal náhrady škody a nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) z titulu nesprávneho úradného postupu spočívajúceho v zbytočných priesťahoch v konaní vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 37 C 247/2009, ktoré bolo pôvodne vedené pod sp. zn. 37 C 57/2006. Rozsudkom okresného súdu č. k. 5 C 667/2015-74 zo 6. septembra 2016 bola žaloba žalobcu zamietnutá. Na základe odvolania podaného žalobcom proti rozsudku súdu prvej inštancie rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu zamietnutia nároku na zaplatenie sumy 2 000 eur zmenil tak, že sťažovateľke uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2 000 eur a v ostatnej napadnutej zamietajúcej časti rozsudok potvrdil.

3. Podľa sťažovateľky krajský súd napadnutým rozsudkom porušil ňou označené práva (bod 1 tohto uznesenia) tým, že *„svojím arbitrárnym rozhodnutím, priznal žalobcovi nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. a to napriek skutočnosti, že žalobca v konaní žiadnym spôsobom nepreukázal existenciu všetkých predpokladov pre vznik zodpovednosti sťažovateľky za škodu, najmä existenciu nemajetkovej ujmy a napriek tomu, že na základe totožných skutkových a právnych tvrdení rozhodol o poskytnutí primeraného finančného zadostučinenia už Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom sp. zn. III. ÚS 158/2014-30 zo dňa 01.10.2014.“*

Ústavný súd nálezom č. k. III. ÚS 158/2014-30 z 1. októbra 2014 vo veci sťažnosti [REDACTED] pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez

zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 37 C 247/2009, pôvodne vedenom pod sp. zn. 37 C 57/2006, rozhodol, že základné právo [REDAKOVANÉ] v uvedenom konaní porušené bolo, prikázal Okresnému súdu Trnava, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] priznal finančné zadost'učinenie v sume 4 000 eur.

Namietané porušenie označených práv vidí s'ťažovateľka v tom, že krajský súd v napadnutom rozsudku *„vôbec neuviedol, na základe čoho dospel k záveru o nedostatočnosti žalobcovi ústavným súdom už poskytnutého zadost'učinenia a de facto sa cítil byť povolaný k revízii predmetného nálezu ústavného súdu“*. V tejto súvislosti s'ťažovateľka uviedla: *„Aj keby bol Krajský súd v Trnave povolaný (resp. aj keby vo všeobecnosti všeobecné súdy boli povolané) v režime konania o žalobe o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa zákona č. 514/2003 Z. z. titulom nesprávneho úradného postupu spočívajúceho v zbytočných prietáhoch v konaní posudzovať totožné hľadiská ako Ústavný súd SR v konaní o ústavnej s'ťažnosti, určite to nie je možné v prípade, ak už v konkrétnej veci bol vydaný nález Ústavného súdu.“* S'ťažovateľka uvádza, že krajský súd tým, že *„na základe totožných skutkových a právnych tvrdení, za rovnaký zásah a za rovnaké tvrdené nepriaznivé následky, priznal žalobcovi finančnú kompenzáciu duplicitne“*, porušil princíp právnej istoty. S'ťažovateľka ďalej namietala, že krajský súd vychádzajúc z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (rozsudok vo veci Apicella proti Taliansku) zohľadnil tvrdenia žalobcu, že nemajetková ujma mu vznikla i za stav právnej neistoty týkajúcej sa výsledku konania, a považoval za rozhodnú skutočnosť, že ujma spočívajúca v právnej neistote je predpokladaná a dokazovať jej vznik nie je potrebné. S'ťažovateľka poukazuje na viaceré rozhodnutia všeobecných súdov (napr. rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 Co 129/2014-116 z 21. 5. 2014, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 273/2013 z 29. 5. 2014, rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 Co 240/2016-256 z 30. 5. 2018, rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 14 Co 53/2015 z 30. 1. 2018) a ústavného súdu (uznesenie sp. zn. IV. ÚS 1/2012 z 12. 1. 2012) namieta, že existenciu nemajetkovej ujmy v konaní o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je potrebné preukázať a dôkazné bremeno leží na žalobcovi. S'ťažovateľka poukazuje na to, že opomenutá ostala aj skutočnosť, že *«inštitút primeraného finančného zadost'učinenia podľa čl. 127 ods. 3 Ústavy SR a inštitút náhrady nemajetkovej*

ujmy v peniazoch podľa zákona č. 514/2003 Z. z. nie sú voľne zameniteľnými inštitútmi, a to predovšetkým z pohľadu podmienok ustanovených pre ich priznanie, ako aj z dôvodu vylúčenia kolízie právomoci medzi ústavným a všeobecným súdom. Kým podmienky pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sú určené voľne, resp. určené nie sú vôbec (viď formuláciu „ústavný súd môže priznať“), v prípade nároku podľa ustanovenia § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. musí byť preukázaná ujma, skutočnosť, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením, a skutočnosť, že ujmu nie je možné uspokojiť (odstrániť) inak. Okrem uvedeného v prípade nároku na náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z., je súd pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy, ak je samozrejme preukázaný jej vznik, povinný prihliadať na určité kritéria (§ 17 ods. 3 a 4 zákona č. 514/2003 Z. z.), ktoré majú predstavovať konkrétne a preskúmateľné hľadiská vychádzajúce z objektívne zisteného skutočného stavu veci.». Sťažovateľka tvrdí, že aplikácia záverov prijatých Európskym súdom pre ľudské práva vo veci Apicella proti Taliansku nie je v kompenzačnom konaní podľa zákona č. 514/2003 Z. z. možná, a v tejto súvislosti poukazuje aj na rovnaký záver vyslovený Krajským súdom v Bratislave v rozsudku sp. zn. 2 Co 240/2016 z 30. mája 2018.

Sťažovateľka je toho názoru, že krajský súd napadnutým rozsudkom aplikoval právnu normu, ktorou je zákon č. 514/2003 Z. z., takým spôsobom, že poprel jej význam a účel. Napadnutý rozsudok krajského súdu, ktorým priznal žalobcovi v konaní nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, predstavuje podľa sťažovateľky neprípustnú revíziu nálezu ústavného súdu a bol vydaný napriek absencii preukázania tvrdených negatívnych následkov a pri nezohľadnení osobitnej právnej úpravy obsiahnutej v zákone č. 514/2003 Z. z. Z uvedených dôvodov považuje sťažovateľka napadnutý rozsudok za svojvoľný, arbitrárny a neodôvodnený, v dôsledku čoho je z ústavného hľadiska právne neutržateľný.

4. Na základe týchto skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd rozhodol, že napadnutým postupom a rozsudkom krajského súdu boli porušené ňou označené práva (bod 1 tohto uznesenia), aby napadnutý rozsudok krajského súdu „v časti, ktorou bol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu zamietnutia nároku na zaplatenie sumy

2 000 Eur zmenený tak, že žalovanej bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2 000 Eur“, zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. V súlade s uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. V petite sťažnosti sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Co 45/2017 a jeho rozsudkom z 9. mája 2018. Z obsahu sťažnosti,

ako aj z bodu 2 petitu sťažnosti je však zrejmé, že sťažovateľka namieta len napadnutý rozsudok krajského súdu.

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

10. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

11. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

12. Vzhľadom na hodnotu sporu pred krajským súdom (pozri bod 2) ide o prípad posudzovaný ako tzv. bagateľná vec, kde vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadov už samotný predmet sporov v predmetných konaniach zakladá z hľadiska doterajšej judikatúry ústavného súdu (porovnaj najmä IV. ÚS 358/08, ako aj IV. ÚS 340/2014, III. ÚS 529/2014, II. ÚS 468/2015, II. ÚS 357/2015, II. ÚS 804/2015) dôvod na odmietnutie sťažnosti pri jej predbežnom prerokovaní z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Ústavný súd už viackrát vyslovil právny názor, podľa ktorého ak Občiansky súdny poriadok v § 238 ods. 5 upravuje, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nie je prípustné vo veciach, v ktorých je napadnuté právoplatné rozhodnutie neprevyšujúce trojnásobok minimálnej mzdy, táto skutočnosť predstavuje vo sfére všeobecného súdnictva zákonný dôvod na odmietnutie dovolania z dôvodu neprípustnosti vzhľadom na to, že ide o sumu bagateľnú (pozri napr. IV. ÚS 358/08 alebo IV. ÚS 717/2013), ktorá vylučuje u bagateľných vecí prieskum rozhodnutí vydaných všeobecnými súdmi, a bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý aj do roviny ústavného súdnictva (IV. ÚS 431/2012). Uvedený právny názor je aktuálny aj za účinnosti novej právnej úpravy, ktorá za tzv. bagateľnú vec pre dovolací prieskum považuje spory vo veciach, kde napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy [§ 422 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku]. Aj preto ústavný súd v prípadoch, keď sťažnosť smeruje proti rozhodnutiu orgánu verejnej moci, v ktorom ide zjavne o bagateľnú sumu, poskytuje ústavnoprávnu ochranu sťažovateľom len v celkom výnimočných prípadoch, ak sťažnosť signalizuje, že došlo k zásahu do základných práv alebo slobôd v mimoriadne závažnom rozsahu [intenzite (IV. ÚS 414/2010, IV. ÚS 79/2011, IV. ÚS 251/2011)]. Vo veci sťažovateľky o takýto výnimočný prípad podľa názoru ústavného súdu celkom zjavne nejde.

13. Vychádzajúc zo skutočnosti, že sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáha ústavnej ochrany v spore o sumu, ktorá je zjavne bagateľná (pozri bod 2), ústavný súd na základe dosiaľ uvedeného pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že vo veci sťažovateľky nie sú podľa jeho doterajšej judikatúry splnené podmienky na poskytnutie ústavnej ochrany, a preto sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

14. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. septembra 2018